

Emmaste valla, Käina valla ja Pühalepa valla ühinemislepingule**Osavalla põhimäärus**

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 punkti 11 ja § 57 lõike 2 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted****§ 1. Osavalla nimi ja piirid**

- (1) Osavalla nimi on *NIMI* osavald (edaspidi *osavald*).
- (2) Osavald on NIMI valla maa-alal ja koosseisus vallavolikogu (edaspidi *volikogu*) kinnitatud osavalla põhimääruse alusel tegutsev üksus, mille eesmärk on kohaliku initsiatiivi ja identiteedi hoidmine, kohaliku omavalitsuse üksuse elanike kaasamine kohaliku elu küsimuste otsustamisse ning piirkondlike huvide esindamine valla ülesannete täitmisel.
- (3) Osavalla piir on määratud endise *NIMI* valla välispiiriga.
- (4) Osavallal on valla eelarve osana iseseisev eelarve oma ülesannete täitmiseks ja tema pädevuses olevate otsuste tegemiseks. Eelarvet saab jooksva aasta sees muuta vaid osavallakogu algatusel või nõusolekul.
- (5) Osavald kasutab osavalla sümboolikat ja NIMI valla sümboolikat. Osavalla sümboolikana võetakse kasutusele endise *NIMI* valla lipp ja vapp, mille kasutamise üle otsustab osavallakogu ettepanekul vallavolikogu.

§ 2. Osavalla institutsioonid

- (1) Osavalla elanike esinduskoguks on osavallakogu, mis moodustatakse põhimääruses sätestatud korras.
- (2) Osavalla tegevuse korraldamiseks ning kodanikulähedaste teenuste tagamiseks moodustatakse valla ametiasutusena osavalla valitsus (*edaspidi Valitsus*), mida juhib osavalla vanem.

§ 3. Osavalla pädevus

- (1) Valla kui terviku ja osavalla arengu kindlustamiseks, kvaliteetsete ja kättesaadavate teenuste tagamiseks lahendab osavald talle õigusaktidega pandud ülesandeid peamiselt järgmistes osavalla territooriumit puudutavates valdkondades:
 - 1) piirkonnatasandi arendustegevus ja koostöö kodanikeühendustega
 - 2) sotsiaalhoolekanne;
 - 3) registritoimingud ning valla avalike teenuste asjaajamine ja õigusalane nõustamine;
 - 4) ehitus, maa ja planeeringute alane nõustamine ja asjaajamine;
 - 5) osavalla territooriumil asuva vallavara ja osavallale eraldatud eelarveliste vahendite valdamine, kasutamine ja käsutamine vastavalt vallavolikogu poolt kehtestatud korrale;
 - 6) vallavara haldus ja majandamine, sh haljastus ja heakord ning elamu- ja kommunaalmajandus;
 - 7) noorsootöö, spordi ja vaba aja veetmise piirkondlik tegevus;
 - 8) osavallale eraldatud eelarveliste vahendite kasutamine (küsimus konsultandile: KOKS prg 57 lg 2 p 4?);
- (2) Osavald lahendab oma territooriumil ka teisi talle valla õigusaktidega pandud ülesandeid.

**2. peatükk
Osavallakogu**

§ 4. Osavallakogu moodustamine

- (1) Osavallakogu liikme volituste aeg on võrdne volikogu volituste ajaga. (täpsustada osavallakogu valimine ja liikmete asendamine)
- (2) Osavallakogusse kuulub 6-11 liiget.
- (3) Osavallakogu liikmeks võib olla isik, kelle püsiv elukoht on rahvastikuregistri järgi osavalla haldusterritooriumil ja kes on kirjalikult nõus osavallakogu tööst osa võtma.
- (4) Osavallakogu moodustamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:
 - 1) osavallakogusse kuuluvad kaks NIMI osavalla valimisringkonnast enim hääli saanud volikogu liiget;
 - 2) osavallas registreeritud ettevõtjate esindaja;
 - 3) osavallas registreeritud kodanikeühenduste või külavanemate esindaja;
 - 4) osavallas tegutseva munitsipaalkooli hoolekogude esindaja (kas igast asutusest üks esindaja?);
 - 5) osavallas elavate noorte esindaja.
- (5) Kui lõikes 3 nimetatud isik loobub osavallakogu töös osalemast või ei vasta osavallakogu liikmeks oleku tingimustele, kinnitatakse osavallakogu liikmeks häälte arvult järgmine tingimustele vastav kandidaat. Asendusliikmete puudumisel vähendatakse vastavalt osavallakogu liikmete arvu.
- (5) Osavallakogu koosseisu kinnitab ja selles teeb muudatusi
- (6) Lähtudes valimistulemustest ning isiku kirjalikust avaldusest osaleda osavallakogu töös kinnitab koosseisu ning asendusliikmete nimekirja 14 tööpäeva jooksul arvates valimistulemuste väljakuulutamistest.
- (7) Osavallakogu liikme volitused peatuvad ja lõppevad samadel tingimustel volikogu liikme volitustega (KOKS § 18 ja 19).

§ 5. Osavallakogu esimees ja aseesimees

- (1) Osavallakogu valib endale esimehe ja aseesimehe osavallakogu liikmete seast.
- (2) Osavallakogu esimees või tema äraolekul aseesimees:
 - 1) koostab osavallakogu koosoleku päevakorra projekti arvestades volikogu, vallavalitsuse, osavallakogu liikmete ja osavalla vanema ettepanekuid;
 - 2) kutsub kokku osavallakogu koosoleku;
 - 3) juhatab osavallakogu koosolekut ja lahendab koosolekul tekkivaid küsimusi;
 - 4) allkirjastab osavallakogu kirjad ja koosoleku protokollid;
 - 5) peab osavallakogu nimel kirjavahetust;
 - 6) koostab osavallakogu tööplaani ja esitab selle osavallakogule kinnitamiseks;
 - 7) esindab osavallakogu volikogu, volikogu komisjonide või vallavalitsuse istungil või volitab selleks teisi osavallakogu liikmeid.
- (3) **Võiks olla lihtsam protseduur!** Osavallakogu esimehe ja aseesimehe valimine toimub järgmiselt: (KOKS § 57 lg 2¹ p 1¹)
 - 1) osavallakogu uue koosseisu esimehe ja aseesimehe valimisi korraldab volikogu esimees või tema asendaja kaasates selleks kaks osavallakogu liiget. (edaspidi komisjon) Kui osavallakogule tuleb valida uus esimees seoses osavallakogu esimehe volituste lõppemise või lõpetamisega, korraldab esimehe valimised osavallakogu, moodustades salajase hääletamise korraldamiseks vähemalt 3- liikmelise komisjoni;
 - 2) ~~esimehe ja aseesimehe kandidaadi ülesseadmise õigus on vähemalt kolmel osavallakogu liikmel.~~ Kandidaadi ülesseadmise kohta esitatakse koosoleku juhatajale kirjalik ettepanek, mille kohta tehakse märged koosoleku protokollis. Oma ülesseadmise kohta annab kandidaat suulise nõusoleku, mille kohta tehakse märged koosoleku protokollis;
 - 3) kandidaat võib oma kandidatuuri taandada nimekirja sulgemiseni. Nimekirja sulgemise otsustab osavallakogu avalikul hääletamisel ning nimekiri suletakse poolthäälte enamusega;
 - 4) kui osavallakogu ei otsusta teisiti, tutvustab kandidaatide nimekirjas olev isik end pärast nimekirja sulgemist;

- 5) pärast kandidaatide nimekirja sulgemist ja kandidaatide tutvustamist ning küsimustele vastamist kuulutab koosoleku juhataja välja vaheaja, mille jooksul valmistatakse ette hääletamissedelid;
- 6) hääletamissedelile kantakse kandidaatide nimed esitamise järjekorras;
- 7) koosoleku juhataja jätkab koosolekut ning kuulutab välja hääletamise;
- 8) enne sedelite väljajagamist kontrollitakse valimiskasti;
- 9) hääletamissedelid antakse osavallakogu liikmetele nimekirja alusel. Hääletamissedeli saamise kohta annab liige allkirja;
- 10) osavallakogu esimehe valimisel on osavallakogu liikmel üks hääl;
- 11) osavallakogu liige märgistab hääletamissedelil ristiga lahtri selle kandidaadi nime juures, kelle poolt ta hääletab ja laseb hääletamissedeli valimiskasti;
- 12) kui osavallakogu esimehe kandidaatide nimekirjas on ainult üks kandidaat, hääletab osavallakogu liige, märgistades hääletamissedelil kandidaadi nime juures ristiga vastavalt lahtri „poolt“ või „vastu“;
- 13) kui hääletamissedel rikutakse enne selle valimiskasti laskmist, on osavallakogu liikmel õigus rikitud sedeli tagastamisel saada uus hääletamissedel, mille kohta tehakse nimekirja vastav märg;
- 14) hääled loetakse avalikult kohe pärast hääletamise lõppemist. Hääletamissedel, millel on märgistatud rohkem kui ühe kandidaadi nimi või millel ei ole märgistatud ühegi kandidaadi nime või millel ei ole võimalik üheselt aru saada kelle poolt hääletati, loetakse kehtetuks;
- 15) osavallakogu esimeheks valituks osutub kandidaat, kes saab osavallakogu koosseisu häälteenamuse;
- 16) kui ükski esitatud kandidaatidest ei saa nõutavat häälteenamust, viiakse läbi kordushääletamine. Kordushääletamisel jäävad kandideerima kaks enim hääli saanud kandidaati. Kui on üks kandidaat ja ta ei saavuta vajalikku häälteenamust, korraldatakse uus valimine;
- 17) kui kordushääletusel ei saa kandidaat vajalikku häälteenamust, kuulutab koosoleku juhataja välja 15 minutilise vaheaja ning pärast vaheaega korraldatakse uus valimine käesolevas paragrahvis sätestatud korras;
- 18) kui ka kolmanda hääletusega ei õnnestu osavallakogu esimeest või aseesimeest valida siis kutsutakse osavallakogu esimehe või aseesimehe valimiseks kokku uus osavallakogu koosolek. Kuni esimehe valimiseni juhatab koosolekuid osavallakogu vanim liige;
- 19) protestid hääletamise korraldamise kohta esitatakse koosolekul kirjalikult kohe pärast hääletamistulemuste teatavakstegemist. Komisjon vaatab protestid läbi ja teeb nende suhtes otsuse enne hääletustulemuste väljakuulutamist.

§ 6. Osavallakogu pädevus komisjoni arutelu koht.

Osavallakogu pädevuses on:

- 1) valla arengukava, eelarvestrateegia ning eelarve eelnõu kohta seisukoha kujundamine, ettepanekute esitamine vallavalitsusele ja volikogule (*KOKS § 37² lg 4¹*);
- 2) osavalla põhimääruse ja selle muudatuste kohta seisukoha kujundamine ja ettepanekute esitamine vallavalitsusele ja volikogule (*KOKS § 57 lg 9*);
- 3) seisukoha võtmine ja ettepanekute tegemine kõigis osavalla territooriumil omavalitsuse toimimist või kohalikku elukorraldust puudutavates küsimustes (*Koks § 56 lg 4*);
- 4) valla esindamine ning otsuste langetamine osavalla territooriumi puudutavates küsimustes talle seadusega, valla põhimäärusega, osavalla või põhimäärusega või volikogu otsusega antud valdkondades ning pädevuste piires.
- 5) ettepaneku tegemine või arvamuse andmine osavalla vanema kandidaadi kohta ning arvamuse andmine osavalla vanema ametist vabastamise kohta;
- 4) arvamuse andmine osavallas asuva vallavara valitsemist puudutavate otsustuste kohta (vallavara müük, kasutusse andmine või koormamine);

- 5) arvamuse andmine osavalla territooriumil asuvate hallatavate asutuste või nende filiaalide asutamise, ümber kujundamise või lõpetamise, arengukavade projektide, põhimääruste ja nende muudatuste kohta;
- 6) arvamuse andmine valla üldplaneeringu või osavaldade puudutavate detailplaneeringute ning keskkonnamõju hindamise menetluste erinevate otsustuste kohta;
- 7) arvamuse andmine ühinemislepingu muutmiseks esitatud volikogu õigusakti eelnõu kohta;
- 8) volikogule või vallavalitsusele kohaliku elu küsimustes või osavalla haldusterritooriumiga seotud küsimustes aruteluks ja õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks ettepanekute tegemine;
- 9) teiste volikogu poolt osavallakogule delegeeritud küsimuste lahendamine (*KOKS § 22 lg 2*);
- 10) taotluse esitamine osavalla lõpetamiseks lähtudes kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 57 lõikest 12;
- 11) esindajate nimetamine osavalla territooriumil asuvate hallatavate asutuste hoolekogudesse ja nõukogudesse;
- 12) osavalla tööd puudutavate ettepanekute tegemine osavalla vanemale.

§ 7. Osavallakogu töökorraldus

- (1) Osavallakogu töövorm on koosolek. Koosoleku päevakorra koostab ning kutsub kokku ja seda juhatab osavallakogu esimees või esimehe puudumisel aseesimees. Koosoleku kokkukutsumise võivad algatada 4 osavalla liiget, vallavalitsus või volikogu.
- (2) Koosoleku toimumise aeg ja koht peavad olema teatavaks tehtud vähemalt neli päeva enne toimumist.
- (3) Osavallakogu koosolekud on avalikud. Koosoleku võib kuulutada kinniseks, kui selle poolt hääletab vähemalt kaks korda enam volikogu liikmeid kui vastu või kui küsimust puudutavate andmete avalikustamine on seadusega keelatud või piiratud.
- (4) Osavallakogu koosolekul võivad sõnaõigusega osaleda volikogu esimees, vallavanem ja vallavalitsuse liikmed ning osavalla vanem.
- (5) Osavallakogu koosolek on otsustusvõimeline, kui selle koosolekust võtab osa üle 50% osavallakogu liikmetest;
- (6) Osavallakogu koosoleku päevakord kinnitatakse osavallakogu poolthälteenamusega vastavalt liikmetele edastatud päevakorra eelnõule.
- (7) Ettepanekuid päevakorra eelnõu kohta võivad kuni päevakorra kinnitamiseni teha:
 - 1) osavallakogu liikmed;
 - 2) osavalla vanem;
 - 3) vallavanem või teda asendav vallavalitsuse liige;
 - 4) volikogu esimees või tema asendaja;
- (8) Päevakorra eelnõus märkimata küsimusi saab päevakorda võtta osavallakogu koosseisu häälteenamusega.

Päevakorra ja kokku kutsumise osa on mõistlik.
- (9) Osavallakogu päevakorra punkti arutelu koosneb ettekandest, kaasettekandest, küsimustest ning nende vastamisest, sõnavõttudest, ettekandja ja kaasettekandja lõppsõnast. Küsimusi saab esitada peale ettekande ja kaasettekande ärakuulamist.
- (10) Kui koosoleku päevakorras on arupärimisele vastamine, koosneb arutelu ettekandest, küsimustele vastamisest ja arupärija repliigist. Küsimuste esitamise eesõigus on arupärimise esitajal.
- (11) Kui koosoleku päevakorras on informatsiooni ärakuulamine, koosneb arutelu informatsiooni esitamisest ja küsimustele vastamisest.
- (12) Osavallakogu kuulab enne otsustamist ära osavalla vanema arvamuse.
- (13) Osavallakogu otsustused võetakse vastu avalikul hääletusel koosolekust osavõtjate poolthälte enamusega.

(14) Osavallakogu koosoleku protokollidele kirjutab alla osavallakogu esimees.

(15) Osavallakogu tehnilise teenindamise tagab osavalla valitsus.

§ 8. Osavallakogu õigusaktid

Osavallakogul on õigus teha üksikküsimustes otsuseid, kuid meie arvates ei ole see mõistlik.

(1) Osavallakogu menetlusse antud küsimuses peab osavallakogu seisukoha võtma ühe kuu jooksul.

(2) Osavallakogu võib volikogu poolt antud volitusnormi piires ja ülesannete täitmiseks võtta üksikaktina vastu otsuseid. Osavallakogu otsus jõustub adressaadile teatavakstegemisest, kui otsuses eneses ei sätestata hilisemat tähtpäeva. Osavallakogu otsus vormistatakse eesti keeles ja see peab vastama haldusaktidele ja -dokumentidele kehtestatud nõuetele. (KOKS § 57 lg 4¹)

(3) Vastu võetud otsustused vormistatakse protokollil väljavõttena, mis on osavalla vanemale, vallavalitsusele ja volikogule soovituslik.

(4) Kontrolli osavallakogu otsustuste üle teeb vallavanem (KOKS § 57 lg 7).

(5) Kui vallavanem leiab, et osavallakogu otsustus on vastuolus õigusaktidega, teeb ta osavallakogule ettepaneku viia otsustus õigusaktidega kooskõlla.

3. peatükk

Osavalla vanem ja osavalla valitsus

§ 9. Osavalla vanem

(1) Osavalla valitsust juhib osavalla vanem, kelle nimetab ametisse ja vabastab ametist vallavalitsus vallavanema ettepanekul, võttes arvesse osavallakogu arvamuse või ettepaneku.

(2) Osavalla vanema volituste tähtaeg ei tohi ületada vallavolikogu volituste tähtaega. (KOKS § 57 lg 2 p 3)

(3) Osavalla vanem on piirkonna arendusjuht ja kohaliku elu korraldaja ning koordinaator.

(4) Osavalla vanem kuulub soovituslikult vallavalitsuse koosseisu.

(5) Osavalla vanem:

1) juhib ja korraldab valitsuse tööd;

2) esindab osavalla valitsust NIMI valla põhimääruse, osavalla põhimääruse ja teiste õigusaktidega sätestatud korras. Osavalla vanem võib volitada teisi isikuid esindama osavalla valitsust temale antud pädevuse piires;

3) võib oma volituste piires ja ülesannete täitmiseks anda üksikaktidena korraldusi ja osavalla valitsuse sisemise töö korraldamiseks käskkirju;

4) kirjutab alla teistele osavalla valitsuse dokumentidele või volitab selleks teisi osavalla valitsuse teenistujaid;

5) nimetab ametisse osavalla valitsuse (ametiasutusena) ametnikud ja sõlmib töölepingud töötajatega;

6) täidab tööandja õigusi ja kohustusi osavalla valitsuse teenistujate suhtes;

7) käsutab osavalla eelarvelisi vahendeid;

8) osaleb vallaeelarve projekti koostamisel osavalla puudutavas osas;

9) täidab teisi vallavanema poolt antud ülesandeid;

10) juhindub oma tegevuses volituste piires osavallakogu ettepanekutest ja arvamusest.

(6) Osavalla vanemat asendab vallavanema poolt määratud isik. Asendaja määratakse osavalla valitsuse ametnike hulgast.

(7) Osavalla vanem on aruandekohustuslik vallavalitsuse ja osavallakogu ees.

(8) Lisaks avaliku teenistuse seaduses sätestatud teenistusest vabastamise alustele vabastatakse osavalla vanem teenistusest vallavanema põhjendatud ettepanekul Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses sätestatud korras. ATS § 57¹ lg 2: Osavalla või linnaosa vanema vabastab teenistusest valla- või linnavalitsus, kui vallavanema või linnapea hinnangul vallavanema või linnapea ja osavalla või linnaosa vanema koostöö ei laabu, võttes arvesse osavalla- või linnaosakogu arvamuse.

§ 10. Osavalla valitsus (ametiasutusena)

(1) Osavalla valitsus (valitsus) on ametiasutus, mille struktuuri, teenistujate koosseisu ja palgamäärad ning palgatingimused kinnitab vallavolikogu vallavalitsuse ettepanekul vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punktile 36. Vastava ettepaneku esitab vallavalitsusele osavalla vanem.

(2) Valitsuse pädevus ja ülesanded määratakse kindlaks valla põhimääruse, osavalla põhimääruse ja teiste valla õigusaktidega.

§ 11 osavalla valitsuse (täitevorganina) pädevus ja moodustamine, tegutsemine

§ 12. Osavalla vanema korraldus

(1) Osavalla vanem võib oma volituste piires ja ülesannete täitmiseks anda üksikaktina korraldusi ning valitsuse sisemise töö korraldamiseks käskkirju. (*KOKS § 57 lg 5*)

(2) Osavalla vanema korraldustele kirjutab alla osavalla vanem või tema asendaja. Osavalla vanema korraldus jõustub adressaadile teatavakstegemisest, kui korralduses eneses ei sätestata hilisemat tähtpäeva.

(3) Osavalla vanemal ei ole õigustloova akti andmise õigust. (*KOKS § 57 lg 4*)

(4) Kontrolli osavalla vanema korralduste üle teostab vallavanem. (*KOKS § 57 lg 7*).

(5) Kui vallavanem leiab, et osavalla vanema korraldus või selle säte on vastuolus õigusaktidega, teeb ta osavalla vanemale ettepaneku viia vastav korraldus õigusaktidega kooskõlla 15 päeva jooksul. Kui osavalla vanem ei ole 15 päeva jooksul pärast vallavanema kirjaliku ettepaneku saamist korraldust või selle sätet seaduse või muu õigusaktiga kooskõlla viinud või on keeldunud seda tegemast, teeb vallavanem vallavalitsusele ettepaneku teenistusliku järelevalve algatamiseks.

§ 13. Sotsiaalsed garantiid

Osavalla vanema ja teiste valitsuse ametnike sotsiaalsed garantiid sätestatakse valla õigusaktidega.

EELARVE OSA PUUDU

4. peatükk Lõppsätted

§ 14. Järelevalve

Osavalla valitsuse ja vanema tegevuse üle teostab teenistuslikku järelevalvet vallavalitsus.

§ 15. Osavalla tegevuse lõpetamine

Ühinemislepinguga moodustatud osavalla lõpetamise ettepaneku teeb volikogule osavallakogu.

§ 16. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

Vallavolikogu esimees